

RIKSANTIKVARENS KLIMASTRATEGI FOR KULTURMILJØ- FORVALTNING

HANNA GEIRAN
RIKSANTIKVAREN, NORGE

De globale klimaendringene er den største utfordringen verden står overfor i dag. Kulturminner, kulturmiljø og landskap påvirkes av disse endringene og utsettes for store påkjenninger. I årene som kommer vil påkjenningene øke. Klimaendringene fører til at vi står i fare for å miste kulturmiljø, både som følge av råte og kjemisk nedbrytning, men også som følge av hyppigere ekstremhendelser som flom, storm og skred.

Bygninger står foren stor andel av klimagassutslippene. Dagens bygningsmasse har allerede tatt klimabelastningen, og det er nesten alltid bedre å bevare og rehabilitere enn å bygge nytt. Spesielt i et scenario der vi må kutte kraftig i klimagassutslipp

de neste 10 – 30 årene. Og det er nettopp dette vi må, skal vi nå målene i Parisavtalen.

Det er betydelige klimagevinster å hente i gjenbruk av eksisterende bebyggelse. Eldre bygninger kan rehabiliteres og oppgraderes. Regelmessige reparasjoner og vedlikehold reduserer klimagassutslippene fra eksisterende bygninger, og bidrar til å bevare kulturhistoriske verdier. Enkle tiltak kan gi miljøgevinst. Alle kan ikke gjøre alt, men alle kan gjøre noe. Slik kan bygningsarven brukes som en ressurs, og den totale klimabelastningen minimeres. Og da har vi ikke engang begynt å snakke om andre verdier vi får med på kjøpet, slik som kulturhistoriske verdier og variert bebyggelse.

Kulturminnevernet har kompetanse på transformasjon og gjenbruk, og vi ser stadig flere eksempler på at ny bruk av eksisterende bygninger blir flotte prosjekter som skaper begeistring. Slike prosjekter bør inspirere offentlige og private eiendomsaktører til å gjenbruke det vi har. Særlig nå som vet vi enda mer om de gode grunnene.

Riksantikvarens klimastrategi er et verktøy for alle som jobber med kulturmiljø. Den skal tydeliggjøre på hvilken måte kulturmiljø bidrar til å redusere klimagassutslipp, og skal bidra til at aktørene på kulturmiljøfeltet står sterkere rustet i møte med klimaendringene i årene som kommer.